

LÍVFRØÐI

ØKUTOSSI OG CALANUS ERU AFTUR VIÐ Í UNDIRVÍSINGINI

Fyri kortum fóru tveir lívfrøðiflokkar niðan á Trælavatn við Økutossa, sum var ein av bátunum, ið varð nýttur til skúlakanningar í áttati- og nítiárunum

Annika Kunoy Im
annika@sosialurin.fo

Hin 29. august komu tveir bátar inn á Miðnám á Kambsdali. Annar var jollan Økutossi og hin var fimm-mannafarið Calanus.

Um Økutossa

Økutossi varð keyptur í 1983 av Studentaskúlanum við Gøtugjógv og varð doyptur í grønum sodavatni afturvið einari rámandi yrking hjá táverandi lívfrøðinæminginum Lis Gøte, greiðir Dánjal Petur Højgaard, lívfrøði- og evnafrøðilærari, frá.

Tað er Dánjal Petur, sum saman við Høgna Holm, lærara í lívfrøði og geografi hevur arbeitt fram ímóti, at fáa bátarnar báðar umvældar og klárar at flota.

Økutossi er 10 fót og tekur trý fólk. Hann sigldi nógv á Toftavatni í áttati- og nítiárunum, har náttúrugreinin brúkti hann til ymiskar lívfrøðiligar og hydrografiskar kanningar av Toftavatni. Seinni er hann eisini nýttur um sumrarnar at umvæla hólmarar á Toftavatni, greiðir Dánjal Petur Højgaard frá.

Teir báðir lívfrøði lærarar-

nir greiða frá, at um veturin bleiv Økutossi goymdur í fjósinum hjá Havgrími Nielsen á Sandi Mikla. Fyri nøkrum árum síðani brendi fjósið – men lukkutið var Økutossi ikki inni tá. So fekk Økutossi vetrarlegu í einum neysti í Rituvík. Vár, summar og heyst var hann fjaldur undir Sissalsteinum við Toftavatn.

– Nu hildu vit at tíðin var búgvín at royna nýggjar kanningar- og fiskileiðir. So-statt komu Økutossi og Calanus inn á Kambsdal í farnu

viku, sigur Dánjal Petur Højgaard.

Túrurin niðan á Trælavatn

Hósdagin 7. September fóru tveir lívfrøði flokkar longu og tungu leiðina við Økutossa niðan á Trælavatn. Hann fór í vinnu beinanvegin. Lívfrøðilærarnir høvdu gjørt fleiri fyrireikandi túrar, og eisini høvdu teir verið á Trælavatni dagin fyri túrin og sett ymiskar fellur og eina sílálínu.

Næmingarnir høvdu fingið boð í góðari tíð um, at túrurin skuldi gerast, tí allur dagurin skuldi nýtast til túrin. Uppmøtingin var góð, hóast summir næmingar máttu útseta bæði venjing í ítrótti og arbeiði tann dagin. Lærarnir báðir halda, at næmingarnir vóru spentir og engasjæraðir.

– Eftir túrin fingi næmingarnir eina aðra mynd av, hvat er í náttúruni rundan um okkum. Millum annað, so sóu teir, at náttúran kann vera dálkað, hóast vit ikki siggja tað, sigur Høgna Holm.

– Á einum slíkum túri fáa næmingarnir eina betri fatan av, hvussu vistskipanin er samansett. Vit gera kanningar á staðnum, og hava síðani casir, sum vit brúka og vísa aftur á í undirvísingini, leggur hann afturat.

Dánjal Petur Højgaard sigur, at næmingarnir sýndu væl og virðiliga, hvørjar knotur enn eru í føroyskum undgðomi. Tað tók undir ein tíma, at fáa bátin niðan til Trælavatn. Harafturat bleiv væl av aðrari útgerð eisini tikin við: plankton-trol, sýnisløskur, glúpar, mátitól.

Hóast veðrið ikki var

» **Hetta var øgiliga gevandi og ein uppliving, ið næmingarnir heilt víst fara at minnst, tí hetta er ongantið gjørt á hendan hátt fyrr**

av tí allar besta á túrinum eydnaðist tó, at fáa allar kanningar avgreiddar. Nógv plankton fekst, væl av insektum (skordýrum), men ongi kombikk. Á sílálínuni vóru trý góð og vælvaksin síl.

Skilja náttúruna

– Vit kannaðu maga-innihaldið á sílunum og funnu mangt áhugavart har. Smakk-royndir blivu gjørdar av sílunum, ið strekti til báðar flokkarnar, LívB1 og LívB2, sigur Dánjal Petur Højgaard.

Tað eru túrar sum hesir, ið gera, at næmingarnir skilja náttúruna betur. Royndirnar, ið vóru tiknar á túrunum verða nú nýttar í lívfrøði undirvísingini, og næmingarnir fáa data og kunnu bæði kanna og eftirkanna tað, sum tey funnu á Trælavatni, greiðir Høgna Holm frá.

– Hetta var øgiliga gevandi og ein uppliving, ið næmingarnir heilt víst fara at minnst, tí hetta er ongantið gjørt á hendan hátt fyrr, sigur hann.

Teir greiða frá, at umframt at læra um lokalitetin og lívfrøðina á Trælavatni, so læra næmingar eisini um alt frá fiski- og alivinnu, samfe-

lags- og landafrøði og enntá um ferðavinnuna á einum slíkum túri.

– Lívfrøðin er grundarlagið, og tá vit kanna grundarlagið skilja vit, hvussu alt er saman tvinnað, og at búskapurin er knýttur at lívfrøðingarlígi vitan, siga teir.

Høgna Holm heldur, at næmingarnir hava verið øgiliga væl við, og at túrurin hevur gjørt vistfrøðiliga samanhingin millum náttúru og umhvørvið skilligari.

